

ЦИЛЈЕВА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Д-р Иво Јовићевић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О

измјенама и допунама у Закону о порезу од 15. новембра 1905. год. са измјенама и допунама од 29. децембра 1910. год.

I.

У члану 1. ријеч „два“ и број „2%“ замјењују се ријечју „пет“ и бројем „5%“.
На крају члана додаје се нов став, који гласи:

„О интересу на капитал, који је дат новчаним заводима, воде рачуна сами новчани заводи. Крајем сваке године они извјештавају дотичне пореске одборе о количини интереса на капитал у њима уложени и при исплати тога интереса појединим особама задржавају суму, која се има задржати на име пореза и спроводе је дотичном пореском одбору.“

II.

У члану 6. додаје се на крају нов став, који гласи:

„По овом члану плаћају порез и продајци монополисаних артикала (дувана, соли, цигар-папира, поштанских марака, књига држ. издања и др.)“

III.

Одредба истог 6. члана, која гласи:

„Ослобођавају се од плаћања пореза по овом члану сви они, који не могу зарадити више од 700 перпера годишње узевши укупну њихову зараду у свима њиховим занимањима“ — отпада из овог члана и чини први став члана 7.

У другом ставу члана 7. ријечи „Државни Савјет“ замјењују се ријечима „Министарски Савјет“.

IV.

Члан 8. мијења се и гласи:

„Новчани заводи плаћају на име пореза 5% (пет од сто) од чистог прихода. За изналажење чистог прихода мјеродавни су јавни биланси тих завода проверени и одобрени од њихових управа.“

Суме одређене за „резервни фонд“, морају такође бити оптерећене порезом по овоме члану.“

V.

У члану 9. ријеч „два“ и број „2%“ замјењују се ријечју „пет“ и бројем „5%“.

VI.

Члану 11. додаје се на крају нов став који гласи:

„Исти ови прописи важе и за обавезнике из чланова 1., 6. и 16. овог закона.“

VII.

Члану 30. додаје се на крају:

„а само на капитал уложен у робу, која се набавља из иностранства или извози у иностранство, порез се наплаћује при увозу односно извозу робе истовремено са осталим државним дажбинама.“

VIII.

Додаје се нов члан, који гласи:

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 1912. године.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија и Грађевина, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају; властима

пак заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају“.

Цетиње, 8. децембра 1911. г.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквенијех Послова
Мило Дожић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
М. Ђукановић с. р.

Министар Војни,
Бригадир сардар Ј. Вукотић с. р.
Министар Правде,
Заступник Министра Просвјете
и Црквенијех Послова,
М. Дожић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.
Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 80. Земаљског Устава и чл. 51. закона о привременом пословном реду у Народној Скупштини, постављамо:

за владиног повјереника у сједницама Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1911. год. — за послове који спадају у надлежност Министарства Финансија и Грађевина — Јована Ш. Хајдуковића, начелника истог Министарства.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње 12. децембра 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар, који је на Даниловграду провео два дана, вратио се у пријестоницу у недјељу вече.

— Њихова Краљ. Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедница увели су у своме Двору сваког четвртка у вече за своје одличне званице представе, на којима се приказују најодабранији комади из репертоара нашег и страног.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Нашљедник отпутовао је у понедељак на Тополицу, одакле се вечерас на Цетиње враћа.

— Данас, као на имендан Њ. Краљ. В. Књаза Нашљедника многа су се лица уписала у Нашљедникову књигу, као што су му многи и телеграфски честитали на Тополицу, а нарочито из народа. Довече је у част имендана у Двору Њихових Краљ. Височанстава Књаза Нашљедника и Књагиње Нашљеднице свечана представа, којој ће и Њ. Краљ. В. Књаз Нашљедник присуствовати.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Петар био је у четвртак у лову на Ријеци, гдје је провео цео дан.

— Министар спољних послова г. Душан Греговић у понедељак у вече давао је вечеру у част доса-

дашњег царско-отоманског посланика на Цетињу г. Садредин-беја. Вечера је била у „Гранд Хотелу“ и на њој су били поред царско-отоманског посланика и персонала тога посланства и г. бригадир Митар Мартиновић, шеф дворске војне куће, г. Лазар Мијушковић, предсједник Државног Савјета у пензији, г. др. Божо Перезић, дворски љекар, са г-ђама и први секретар министарства спољних послова г. Милан Павловић.

— На мјесто г. Садредин-беја, царско-отоманског посланика на Цетињу, који је већ отпутовао, постављен је г. Алфред Рустем беј, који је ове недјеље приспио на Цетиње.

ЗАПИСНИК

VI РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

држане 13. децембра 1911. год.

Предсједавао: предсједник,

Јован Пламенац.

Секретар,

Алекса Чукић.

Присутни су били: Министар унутрашњих дјела г. Марко Ђукановић и Министар војни г. Јанко Вукотић, као и владин повјереник г. Јован Хајдуковић.

Сједницу је отворио предсједник Јован С. Пламенац у 3 часа послеподне.

Прочитан је и без примједбе примљен записник претходне сједнице.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Михаила Курића с друштвом из Полимља, Сава Л. Стругара из Бара, Мата Ормана из Озринића, Мата Р. Влаховића с друштвом из Колашина, Марка Л. Вукчевића из Подгорице, Милуше И. Шћеповића с Ријеке, Ике и Јелене Томановића с Кошела, Радоја Ђелаковића из Пиве, Мила Кр. Поповића из Станисевића, Миливоја Новићића с Цетиња, Илије Р. Перића с друштвом из Улциња, Петра Мијановића с друштвом из Суца, Ђока М. Брајовић с Даниловграда, Јагоша Р. Павловића с Црнаца, Димитрије Војводића с Цетиња, Стевана Кр. Сјеклоће с Доброског Села, Пера М. Јовићевића и Перка Вукотића оба с Цетиња; а телеграфска жалба Милисаве Перовића с друштвом прочитана је у цјелини. Ове молбе и жалбе упућене су одбору за исте на проучавање.

Прочитан је указ Његово Величанства Краља Господара, којим се Јован Хајдуковић поставља за владиног повјереника за послове који спадају у надлежност Министарства финансија и грађевина. Читање указа саслушано је стојећи и попраћено бурним: Живио Краљ Господар!

Прочитани су и надлежном одбору упућени предлози посланика: Петра Војводића и Јока Гојића о грађењу пута од Цетиња за Горњу Црмницу до Сутомана; Зарије Вуковића и Алексе Чукића о уступови депозита соли и дувана на Андријевици; и Саве Драговића по молби Марка Томашевића с друштвом с Цетиња.

Прочитано је питање народних посланика Зарије Вуковића и Алексе Чукића упућено на Министра финансија и грађевина о грађењу мостова на Злоречици и Лиму.

Предсједник Јован С. Пламенац саопштио је, да је посланику Велишци Лазовићу дао дводневно одсуство.

Прије прелаза на дневни ред Јанко Тошковић пита, зашто није прочитана телеграфска жалба његових бирача из Липова?

Предсједник Јован С. Пламенац одговара му, да је ту жалбу спровео Министру унутрашњих дјела на надлежни поступак.

Министар унутрашњих дјела Марко Ђукановић изјављује, да је тражио извјешће од онамошњих власти, од којих је извјештен, да онамо није било никаквих неправилности.

Пријешло се на дневни ред: претрес пројекта закона о таксима. Извјестилац

је Буро Вучинић, који је прочитао извјештај одборски.

Послије начелиног говора владиног повјереника Јована Хајдуковића, који је изнио мотиве за стварање закона о таксама, узео је ријеч Петар Војводић, који у начелу није противан овом закону а затим Блажо Анђелић, који је говорио у име одборске мањине и који је такође за закон у начелу, послјије чега се приступило начелном гласању, на коме је пројекат примљен са 48 против 2 гласа.

Пријешло се на специјалан претрес.

Чл. 1. до 15., као и чл. 17. до 44., примљени су по пројекту без дебате, а чл. 16. по извјештају.

Чл. 45. отпао је по предлогу одборском, а чл. 46. и 47., који постају чл. 45. и 46., такође су примљени по пројекту без дебате.

Исто тако су без дебате усвојене по пројекту и тач. 1. до 8. чл. 48. као и тач. 10. до 25., а тач. 9. — нова — по извјештају.

Код тач. 26., која постаје тач. 27., Блажо Анђелић предлаже, да иста отпадне, али и она је усвојена по пројекту послјије говора Министра унутрашњих дјела Марка Ђукановића и потпредсједника Шћепа Мартиновића.

Даље тач. 27. до тач. 47. примљене су по пројекту с малим допунама и измјенама по извјештају такође без дебате, а код тач. 48., која постаје тач. 51., изродила се дебата о томе, да ли треба ставити ријеч „споразум“ по пројекту, у којој су учествовали владин повјереник Јован Хајдуковић, извјестилац Вучинић, министар унутрашњих дјела Марко Ђукановић, Живко Драговић и Раде Радовић, послјије чега је ова тачка примљена по извјештају, као и тач. 52. до тач. 146. без дебате, изузев тач. 134., по којој су говорили Алекса Чукаћ, Јован Пламенац и Живко Драговић.

Тakoђе су примљени без дебате и чл. 49., 50. и 51., па је затим Скупштина и на коначном гласању примила пројекат закона о таксама са 42 против 3 гласа.

Сједница је закључена у 6^{3/4} часа послеподне, а идућа је заказана за сјутра дан у 3 часа послеподне с дневним редом:

1) претрес извјештаја за молбе и жалбе и

2) претрес предлога буџета државних прихода и расхода за 1912. годину, у начелу и у појединостима.

Секретар,
Алекса Чукић.

Предсједник,
Јован Пламенац.

ЗАПИСНИК

VII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

држане 14. децембра 1911. год.

Предсједавао: предсједник,

Јован Пламенац.

Секретар,

Сава Драговић.

Присутни су били: Министар унутрашњих дјела г. Марко Ђукановић, Министар спољних послова г. Душан Греговић, као и владин повјереник г. Јован Хајдуковић.

Сједницу је отворио Јован С. Пламенац у 3 часа послеподне.

Прочитан је и без примједбе примљен записник претходне сједнице.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Луке Р. Поповића с Цетиња, Стенке Др. Поповића с Буча, Милице Л. Поповића, с Цетиња, Јоша Кр. Мартиновића с истог мјеста и Јоване Г. Вујовић из Опуштине Рудине, — које су упућене одбору за молбе и жалбе на проучавање.

Прочитан је указ Његово Величанства Краља Господара о овлашћењу Министра финансија на подношење предлога закона о ванредном кредиту од перпера 310.000, који је упућен финансијском одбору на проучавање. Читање указа саслушано је стојећи: Живио Краљ Господар.

Прочитани су предлози народних посланика: Божја Вујовића и Милете Појовића о грађењу пута од Подгорице уз Куче и Милете Појовића по молби Велише Ивановића, који су упућени одбору за предлоге посланика на проучавање.

Прочитана је молба посланика *Блажа Бошковића* за одсуство, које му је Скупштина одобрила.

Најпослије прочитано је питање посланика *Петра Добрецовића* упућено на Министра Финансија и грађевина односно пута Улицы—Св. Ђорђе.

Прешло се на 1. тачку дневног реда: *йретрес извјештаја одбора за молбе и жалбе*.

По предлогу одборском одбијене су као ненадлежно поднесене, чл. 100. тач. 3., пословника молбе и жалбе: Мата Перућице, Божа Лакићевића с друштвом, Велике Милића, Ника Јовановића, Мила Дабановића с друштвом и Ђорђија Стефановића, Милице Влаховића, Блажа Вучковића, Јована Ковијановића, Јована Грчића, Јока Вујановића, Милице Рубежић, Радована Новићевића и Милете Вуксановића.

Одбор је предложио, а Скупштина усвојила, да се, у смислу чл. 103. тач. 1. пословника, пријеђена дневни ред преко молба и жалба: Велимира Марковића, Шуја Станића, Пера Божића, Стиније Ђукића, Милисав Поповића, Илије Клисића, Ђура Булатовића и Марије Јунг.

За молбу Мићуна Павићевића ријешено је по предлогу одборском, да му се у године службе за пензију уважи вријеме проведено у општинској служби од 18. априла 1901. до 16. октобра 1909. год., а молба музичког удружења у Бару упућена је Краљ Вади на призрење (чл. 103. тач. 3. пословника) такође по предлогу одборском.

Пријешло се на 2. тачку дневног реда: *йретрес предлога буџета државних прихода и расхода за 1912. годину*.

Послије начелног говора *Сава Вулећића*, владиног повјереника *Јована Хајдуковића*, *Јока Гојнића* и *Вукашина Бојковића*, приступило се начелном гласању, на коме је предлог буџета примљен са 51 глас, а затим је усвојен извјештај одборске већине.

Пријешло се на посебан претрес предлога буџета, па је Народна Скупштина свршила све буџетске партије од 1. до 101. закључно, а на име расхода: врховне државне управе, Министарства унутрашњих дјела и Министарства иностраних дјела. Све су ове партије усвојене онако, како је у пројекту и извјештају предложено, пошто су код неких партија извјесна г. г. посланици ставили своје примједбе.

Сједница је закључена у 7½ сати послије подне, а идућа је заказана за сутра дан у 3 часа послије подне с пројужењем истог дневног реда.

Секретар, Предсједник,
Сава Драговић, *Јован Пламенац*.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

„Звјезда“. О Новој Години појавиће се у Биограду у новоме руку стара Јанкова „Звјезда“. Њу крећу Јанкови пријатељи и некадашњи сарадници „Звјезде“, да оживи успомени на Јанка и створе један часопис, који ће бити посвећен искључиво лијеној књижевности. Већ први број овога листа, који је у штампи, одликоваће се врло пробраном садржином која носи потписе најзнатнијих српских литерарних имена. Лист ће излазити у свескама двапут мјесечно. Уредник је Бранислав Нушић.

Књига о Љубомиру Недићу. Душан С. Николајевић дао је у штампу своју студију о Љубомиру Недићу. Књига ће изаћи још ове недеље, и коштаће један динар. Претплату треба слати Чедомиру Радојковићу, чиновнику Народне Банке, Капетан Мишина ул. 20, Биоград.

Нова Софоклова драма. Прије кратког времена пронашли су стручњаци, међу старим египатским папирусима, једну до сада потпуно непознату драму Софоклову. Та драма даје врло важан материјал за историју старе грчке литературе. Писана је као сатиричка драма и у томе баш и лежи њена вриједност, јер нас упознаје са оном граном старогрчке књижевности, која је до сада била врло слабо позната. Већ се из раније зна, да је Софокле био написао 30 оваквих драма, али се на жалост ни једна није сачувала. Ова је дакле од свих тих драма прва позната. Ваља истаћи, да област сатиричке старогрчке драме у опште је слабо испитана. До скоро се знало само за једну сатиричку драму и то „Циклоп“ од Еврипида. Сатиричка старогрчка драма држи средину између трагедије и комедије. Зато је и зову весела трагедија. Писац узме какву било трагичну епизоду из живота и својим јунацима даде комични карактер. Нађена Софоклова драма обрађује познату причу о томе, како је Хермес украо Аполону стадо бикова. Обрађујући ту епизоду Софокло је у њу увео и хор сатира. Грчки писац сатиричке драме не заборавља ни једног тренутка, да има посла са трагичним фигурама, већином богова, и зато је његов хумор уздржљив и није сличан модерном водвиљском жанру. Ова уздржљивост и нарочити начин приказивања и чини, да су

ове драме неразумљиве онима, који нијесу Грци. — Оне су се на позорници приказивале увијек као закључна тачка последије трагичних трилогија. Овака сатиричка драма није пренијета у Рим и зато се није сачувала у литератури.

Стари мотиви. Књижара А. Рајнвајн на Цегињу објављује: „Стари Мотиви“ pjesме г. Мићуна М. Павићевића, већ су ушле у штампу, те се уљудно моле г. г. скупљачи, да у *најкраћем року* изволе упутити писцу или издавачу — књижари А. Рајнвајн, *новац и листове йретлатни-ка*, како би се њихова имена могла на вријеме у књизи оштампати.

Једна позоришна новина. Биоградско Народно Позориште увело је једну малу новину у позоришним листама. У мјесто досадањих великих листа, израђују се за посјетиоце мале укусне листе, програми, како је то у позориштима великих вароши. На тим програмима доносе се поред листе лица још и ове занимљивости за посјетиоце: кратке биографије и карактеристике радова писаца и главних глумаца; позоришне биљешке о новостима у Народном Позоришту и у другим страним позориштима; најзад, ту су анонсе појединих већих радња и предузећа. На тај начин, нови програми представљају скоро један позоришни лист. Прегллата је 1 динар мјесечно.

Џију џицу. Тако се зове књига о систему физичког васпитања у Јапанаца. Ову неопионо важну и занимљиву књигу, која се чита као најпримамљивија прича, написао је послије вишегодишњег личног посматрања и проучавања јапанскога живота, амерички официр Ирвинг Ханкок, а преведена је на све европске језике. Пошто су се о овој књизи и систему најбоље изразили љекари, хигијеничари и просвјетни радници, а тако исто и полицајске управе, — јапански систем гимнастике почиње се уводити у школама на Западу и у Америци. Органи јавне безбједности у Паризу, Лондону, Берлину и Петрограду, вјекбају у џију џицу нарочити наставници. Ова је књига потребна и љекару, и учитељу, и професору, и љаку, и родитељу, ако су ради да од подмлатка створи здрав, издржљив и снажан народ. Она је потребна и официру, и војнику, витешким и патриотским друштвима за чување народног здравља, гимнастичарима и разумије се, наставницима гимнастике. „Џију Џицу“ превео је Ст. Милићевић с другог руског издања. Књига ће ући у штампу кроз који дан, изијеће до 11 штампаних табака средње осмине, имаће 19 слика, које приказују вјџбу разних дијелова тијела, а цијена јој је 1.50 дин.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

О чистоти коже

Ми Срби не можемо се баш хвалити да пазимо на чистоту и ред. У дворишту, у стаји, у кухињи, у соби свуда је перед и прљавштина. А то није ни чудо, јер се укућани ни сами за себе не брину да буду довољно чисти, а кад неко није ни сам чист, неће се много старати да му околина буде чиста. Нарочито се мало пази на чистоту коже зими, јер се многи боје ако се ваљано оперу, да ће нацепати. Љети је нешто мало боље, јер се бар млађи свијет покатад окупа. Да се код нас врло мало пази на чистоту тијела, један од главних узрока је, што многи не знају, какве штетне последице има нечистота и какве се све болијести могу да излијеку ушљед нечистоте, него држе да болести дођу саме од себе. Зато има и таквих људи који се годинама не купају и не перу ноге. Све им је прање да мало промрљају руке и очи у води.

Да бих оне, који тако погрешно мисле, разувјерио и на добар их пут унутро, ја ћу укратко приказати, које и колико важне послове обавља људска кожа, зашто је потребно да је чиста и какве све штете имамо од нечистоте. А за оне, који се не могу да се брзо сјете шта треба да чине да им буде тијело чисто, укратко ћу навести, на који ће начин најзгодније и најлакше држати своју кожу у реду, тако да би могла одговорити оним важним пословима које обавља и тиме допринијети здрављу.

Које послове обавља људска кожа? У доњим слојевима коже постаје зној и одатле кроз врло танке цјевчице излази на површину коже. У зноју излазе из крви неки за човјечије тијело непотребни и штетни састојци, у зноју има чак и таквих састојака који се налазе и у мокраћи. И онда кад се не знојимо кожа се испарава, само то не видимо. На кожу и дишемо, нарочито при знојењу излази из крви једно ваздушасто тијело које је за човјека штетно.

У кожи постаје маст која маже кожу и косу и она доспијева на површину коже кроз врло танке цјевчице. Кад кожа оболу па не излучује маст, онда кожа постане хранава и испуца се а коса постане сува.

У кожи су живци помоћу којих пазимо да ли је нека ствар тврда или мекан

глатка или хранава и т. д. у кожи су живци који осјећају бол, кад се порежемо, ударимо, онечемо, и т. д. кожом осјећамо дали је нека ствар топла или хладна.

Кожа удешава (регулише) топлоту тијела. Кад нам је одвећ топло, жиле које су у кожи рашире се и напуне се топлом крвљу, те се и цијела кожа јаче загрије издаје више топлоте околном ваздуху. А кад нам је хладно, жиле се скупе, постану тање, у њима је мање крви, те је и кожа мање топла, па према томе и мање топлоте из тијела издаје ваздуху који је око нас.

У кожи је корјење косе и длака. Ту су жиле које доносе крв корјењу косе те га хране. Само ако је коса здрава, онда ће и коса бити као што треба.

Кожа дакле обавља неких седам послова и по томе можемо видјети да кожа није баш тако једноставно саграђена, како на први поглед изгледа. Како су ти послови важни по човјечије тијело и здравље, најбоље се види из штетних последица које настуне кад кожу запустимо те оболе.

Како постаје прљавштина на кожи и шта су јој последице?

Горњи слој коже непрестано се љушти. Кожа излучује кожу и маст. Један дио зноја упије се у дољне хаљине, а други дио извјетри, а они отровни дијелови зноја заједно са љускама коже и са машћу измијешају се.

К томе дође још прашина, чађ, дим из ваздуха па се то све размаже по кожи. Кад ту прљавштину на вријеме не сперемо, почне се растварати те се у смрди, што се најбоље види и осјети код смрдљивих ногу. Један дио прљавштине пријеђе у дољне одијелу па њега испрља, а други дио размаже се по кожи гдје зачепи оне танке цјевчице, кроз које излази маст и зној тако, да не могу да излазе на површину, него се нагомилују у кожи услед чега кожа оболу, те не може да обавља ваљано оне послове које иначе обавља.

Будући да прљавна кожа не може да излучује као што треба зној, то и они отровни дијелови, који са знојем излазе напоље, остају у крви на штету тијела. Последице прљавштине су и многе бубуљице, гнојевнице, чиреви и красте.

Када је кожа чиста, здрава и неповријеђена, не пропушта у тијелу клице многи опасних болести (сифилис, зли грч, тровање крви, и т. д.) А кад је кожа прљавна, повријеђена онда те клице врло лако уђу кроз то повријеђено мјесто у тијело, у крв и ту изазову болест. Сви они који се уредно не перу, те им је кожа нечиста и прљавна осјећа свраб, те морају да се чешу и по каткад тако јак да чак и кожу раскрваве. Ако на то раскрвављено мјесто доспу клице болести, што се више пута дешава, оне уђу у тијело и ту изазову болести од којих су неке чак и смртоносне.

Код таквих званих кожних болести настане се клице у самој кожи, ту живе ту се хране и ту се множе. Клице тих болести понавјише се настане код прљавих људи, јер његова кожа мало отпора даје према клицама, те се брзо и лако угњезде. Чисти људи много ређе добију кожне болести, јер једно им је кожа много отпорнија, а друго они се често перу, па и клице ако су случајно доспјеле на тијело сперу.

Нарочито треба пазити да су нам руке чисте. Рукама хватамо свакојаке прљаве ствари, можда и такве које су биле у близини болесника на којима можда има и клица болести. Па ако са таквим прљавим рукама једемо, клице доспу у уста, плућа, пријева и ту изазову болијест.

Ако је кожа из које расте коса прљавна, оболе и корјење косе, те коса опада. Перут није ништа друго него љуска коже заједно са прљавштином.

Из ових неколико примјера види се да су последице нечистоте коже по тијело скроз штетне.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Шап — устобоља.

Болест се јавља нарочито у преживара, може и у свиња, а ријетко кад у коња. Прелази и на човјека.

Узрок болести је заразна материја. Ова може бити стална и вјетрива. Стална заразна материја налази се у бешицима, изливу раница и млијеку, а вјетрива се личе кроз плућа и кожна испарења, али се не шири далеко, већ само 3 метра у пречнику. Стока се зарази услед непосредног додирања с болесном стоком, кад на вашарима, на пашњаку или у стаји дође у додир са зараженом стоком или са стоком, која је болест прекужила. Посредно се шири зараза, ако се здрава стока смјести у жељезничке вагоне или стаје, у којима је била заражена стока или, ако се тјера путевима или пашњацима на којима је била заражена стока, или се преноси заразна материја на сијену, сламу у одијелу. Болест се појави 2—6

дана кад се стока заразила. Кад-кад се болест за кратко вријеме јако распростре, а нарочито с јесени, услед живљег промета.

Знаци. Има два вида ове болести, шап у устима — устобоља и шап на папцима. Оба вида могу се засебно или скупа појавити. Болест почне slabом грозницом. Послије 24—48 сати појаве се неке бешичнице у устима (на непцу, уснама, језику, ријетко кад на њушци) или на ногама (на круни у расцјепу папак) или на оба мјеста у исто вријеме; у крава музара појаве се бешичнице и на вимену (нарочито на сисама). Кад-кад се појаве бешичнице прво на једном, па онда на другом мјесту. Бешичнице су велике као зрно грашка или љешника, с почетка им је садржина бистра као вода и жућкаста, а касније мутна. При шапу у устима уста су врућа а усне слузокоже црвене и личе много плувачке; уста су врло осјетљива, с тога их стока нерадо отвара и слабо једе, а при пићу воде, испира стока њоме уста. Код шапа на папцима примјећује се оток и црвенило папак; стока већином лежи, иде укочено и рамље, нарочито по рапавом (чагљевитом) путу. Краве пресеку млијеко; млијеко је слузаво жућкасто-бијело, често се при кувању угруша и тешко се сира. Чим бешичнице избију, пропусти грозничаво стање. Послије 12 до 24 сата прсну бешичнице, па на њиховом мјесту виде се црвене осјетљиве пјеге (ерозиони) — ранице, које постуноно расту. Кад прсну бешичнице у устима, онда се комадићи њихове коже помијешају с плувачком па изилази из уста. Бешичнице у расцјепу папак могу да не прсну већ се сасуше и излијече.

У повољним приликама траје болест 10 до 14 дана; за то вријеме стока врло ослаби али се брзо послије тога опорави. Јачи степен шапа може да има и рђавих последица т. ј. да краве за вријеме болести побаце, да ослабе органи за варење, да се образују чиреви и гнојење, па да отпадне и рожни дуварови папак; у последићем случају болест се јако проузрокује.

Млијеко болесне стоке нездраво је па могу и сисанчад да добију јако и опасно запаљење пријева. Неварено млијеко заражене стоке нездраво је и за људе, а нарочито за дјецу, с тога не треба га неварено употребити.

Лијечење. Шап је најблажија заразна болест и лако се излјечи, ако се мало више пажње обрати болесној стоци. Ток и трајање болести не може се ни чим скратити и стока ће, у обичним приликама, оздравити, ако јој се даје лако сварљива, мекана храна (кувана репа и кромпир) и ако се држи у умјереној топлој стаји на чистој и сувој простирци. Добро је давати слузав, мало сирћетом насилиен напој. — Ако се појаве чиреви у устима, треба уста прати водом, која је закишељена сирћетом или благим раствором стипсе. Ако је расцјеп папак влажан, треба га засипати прашком плавог камена и увезати крпом да не излази нечистоћа, или се мажу чиреви машћу, у којој има кречног прашка и катрана. Послије болести треба стоку пажљиво хранити да не претовари желудац, јер могу обољеги органи за варење.

Кад се шап у већем стаду појави, онда неки хотимично заразе сва грла тога стада на тај начин, што у мараму накупну плувачке болесне стоке, па њоме мажу уста здравих грла. Тиме ће цијело стадо брже прекужити ову болест.

Предохранива средства. Да се за вријеме ове болести спријечи њено ширење, препоручује се, да се купљена нова грла не мијешају са осталом стоком, већ их треба 10 до 14 дана засебно држати. Треба избјежавати путеве и пашњаке, по којима је тјерана болесна стока и забранити страним улазак у стаје. По закону о сточним заразама може министар унутрашњих послова да забрани саобраћај стоке између заражених предјела и његове околине. Заражену стоку не треба истјеривати на пашњаке, који још нијесу заражени; неварено млијеко не треба продавати; храна и љубре не смије се носити из оног дворишта, гдје влада зараза. Кад зараза пређе, треба стаје добро очистити, дезинфицирати.

Дим. К Мишковић

Како се лоза сади

И ако се најчешће дају поуке и савјети о сађењу лозе, ипак се зато врло често дешава, да се оне не примају или никако или како треба. Како је због тога наш привредник на муци, то ће му добро доћи овај савјет једног практичног пољопривредника:

Врло често се чује: да је велики проценат непримљених калемова код овог или оног винограда.

И ако се зна, да теже и непропустљиве земље треба калемовима садити с јесени, а земље пропустљиве и лакше за обрађивање, с прољећа, ми смо готово у свакој прилици калемове садити само с прољећа и то овако:

Код обиљеженог мјеста, гдје се калем има посадити, ископа се четвртаста рупа,

широка 30—40 см., а у дубини — право доље — до 50 см.

Ако се жели одмах да пођубри, онда се први ашов земље оставља на једну страну рупе а други на другу.

На први ашов земље мете се згорело ђубре и мотиком измијеша и земља при том уситни.

Калем се сада постави тако, да спојно мјесто буде равно са површином земље, ако је положај равница, у случају да је доља, онда се спојно мјесто код калема остави 2—3 см. изнад површине земљине. На брду се за толико, 2—3 см. оставља спојено мјесто у земљи.

Сад се доња земља као ситнија и плоднија, сипа на жиле калема тако, да се испуни половина рупе, и пошто је ово учињено сипа се вода. Послије овога нагрне се из јамића извађена и пођубрена прва земља, и калем загрне земљом највише 10—15 см., што такође зависи од положаја земљишта.

Вода се сипа 4—5 л. на сваки калем, а код равних виногради, положаја загрће се мање, докле код стрмих више земље изнад калема.

Овако усађени ожиљени калемови дају најмањи проценат примања: 95%, а добри калемови 100%.

Танку лозу — II кл. резницу, треба садити садиљком на сталном мјесту овако:

Пошто се рупе право доље избуше, постави се лоза тако: да један попољак неповријеђен остане изнад земље, и онда се сипа вода докле док се рупа не испуни. Затим се садиљком — пошто се вода уније — земља уз лозу приљуби и земља као и код калемова загрне.

Процент примања нигдје није био мањи од 90%.

Ако се ова два начина сађења лозе, и то: први за калемове и прпорке, а други за резницу — примењују тачно како је овдје изложено, нигда неће доћи виноградар уположај да се на неуспијехе или „рђаву годину“ жали.

Илић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Благодарење. Поводом имендана Н. Краљ. Височанства Књаза Нашљедњика данас прије подне држано је благодарење у Дјевојачком Институту.

Одликован. Његово Величанство Краљ благоизволио је одликовати г. Вука Рашковића V степеном Данилова ордена, а о Никољдану благоизволио је одликовати г. Николу М. Иванишевића, благајника министарства спољних послова златном медаљом за ревност, а не сребрном, како је то омашком јављено у прошлом броју.

Из Н. Скупштине. У уторак послјеподне у Народној Скупштини претресен је у начелу и у појединостима предлог закона о таксама, који је, послјеподне краће дебате, усвојен коначно са незнатним измјенама одбора. Како је министар финансија г. Филип Јерговић оболио, то га је заступао начелник министарства финансија г. Ј. Хајдуковић, који ће г. министра финансија заступати у Н. Скупштини у свима финансијским пословима. У сриједу је поднесен Н. Скупштини извјештај одбора за молбе и жалбе, а потом се прешло на претрес предлога закона о државном буџету за 1912. год. Дебата у начелу није дуго трајала, те је предлог у начелу усвојен, а потом се прешло на претрес у појединостима, који је трајао све до синоћ, када је овај предлог и коначно усвојен са незнатним измјенама.

Нов возни ред. Угарско-хрватско поморско паробродско друштво на С. Ријеци од идућег четвртка на прузи Сењска Ријека — Патрос увела је нови ред вожње. Пароброд крећу сваког другог четвртка са Сењске Ријеке у 10:30 сати у вече, стижу у Бар у суботу 1:30 сати по подне, гдје се баве један сат, у Улцину су у 4 и у 4:15 сати по подне настављају пут за Св. Јован Медунски, Драч, Валону, Санта Кваранта, Крф, Паргу, Сојаду, Парлу, Превезу, Санти Маура, Аргостоли, Замте и Патрос. Из Патроса иду за С. Ријеку сваке друге сриједи, у Улцину су у петак у подне, а у Бару у 2 сата истог дана.

Снијег. У уторак је на Цетињу пао снијег и како је падао цијели дан покрио је у дебљем слоју цијелу пријестоницу и околину.

Списак приложника за помоћ имигрантима из Старе Србије и Скендерије. Главном одбору на Цетињу стигли су даље ови прилози:

Ојштина Шийачка:

Перпера 25: ком. Никола Живков.

По перпера 15: оф. Вукота Мићовић, Новак Дурутовић, Арсеније Мијатовић.

По перпера 10: Јанко Мијатовић, Шћепан Чоловић, Марко Стојановић, Милун Марић, Јоле Дурутовић, Мрђен Милић, Дрека Милић, Бело Дурутовић, Васко Радовић, Мијат Мијатовић, Крсто Мијатовић, Пајо Тодоровић, Марко Тодоровић.

Перпера 8: Мило Мијатовић.

Перпера 7: Јанко Божовић.

По перпера 6: Новица Мићовић, Милика Мићовић, Мијајло Тодоровић, Милутин Ђиријановић.

По перпера 5: Милосав Мићовић, Мирко Минић, Бошко Минић, Шћепан Ђиријановић, Јоле Ђиријановић, Петар Мијатовић, Пајо Стојановић, Марко Минић, Симеун Мијатовић, Димитрије Мијатовић, Вакко Лубурић, Милутин Лубурић, Ђока Дурутовић, Васко Божовић, Стеван Ђиријановић, Вељко Божовић.

По перпера 4: Јован Марић, Милош Дурутовић, Глиго Божовић, Ђурко Божовић, Ђиро Мијатовић, Видоје Стојановић, Шоро Минић, Илија Ђиријановић, Симо Марић.

По перпера 3: Митар Минић, Раде Ђиријановић, Лука Милић, Ђорђе Мићовић, Милан Чоловић, Лука Минић, Марко Минић, Периша Милић, Рако Божовић, Милан Стојановић.

По перпера 2: Милија Марић, Лука Марић, Милосав Чоловић.

Ојштина Орашка:

По перпера 20: бар. Илија Матијашевић, Вучић Батаковић.

Перпера 15: Јовица Радовић.

Перпера 12: Машан Тодоровић.

По перпера 10: Ђорђе Матијашевић, Неђељко Тодоровић, Лазар Гашевић.

По перпера 8: Раде Макуновић, Милосав Тодоровић, Вучина Тодоровић.

По перпера 6: Раде Гојковић, Обрад Матијашевић, Милутин Гојковић.

По перпера 5: Брајан Тодоровић, Обрен Тодоровић, Живко Батаковић, Радоје Батаковић, Бајо Радовић, Милан Радовић, Бошко Контић, Милић Гојковић, Јован Ђешнић, Малин Ђешнић, Радуже Тодоровић, Мијајло Гојковић, Милутин Матијашевић, Радован Матијашевић, Јанко Макуновић, Милић Матијашевић, Радован Ивезић.

По перпера 4: Милосав Матијашевић, Перко Тодоровић, Лазар Батаковић, Никола Батаковић, Видак Радовић, Радован Гојковић, Неђељко Матијашевић, Милан Гојковић, Неђељко Тодоровић.

По перпера 3: Благота Радовић, Крсто Гојковић.

По перпера 2: Матије Гојковић, Ђуро Тодоровић, Видак Гашевић, Алекса Радовић, Крсто Радовић, Мујо Ивезић, Петар Гојковић, Радојица Гојковић.

Ојштина Јасеново Ђоле:

Перпера 15: Мијат Јоковић.

По перпера 12: оф. Милован Тодоровић, Милика Тодоровић.

Перпера 11: Микоња Ђоковић.

По перпера 10: Стеван Тодоровић, бар. Мирко Ђоковић, Милосав Тодоровић, Јоко Тодоровић, Алекса Тодоровић, Лука Вуковић, Драго Тодоровић.

По перпера 8: Обрен Тодоровић, Никола Тодоровић.

По перпера 6: Милутин Тодоровић, Јанко Ђоковић.

По перпера 5: Данило Тодоровић, Радоица Тодоровић, Вуле Тодоровић, Пејо Тодоровић, Илија Тодоровић, Чале Тодоровић.

По перпера 4: Радоје Тодоровић, Стеван Тодоровић.

По перпера 3: Неђељко Ђоковић, Новица Ђоковић, Раде Тодоровић, Пушеља Тодоровић.

По перпера 2: Ђорђе Тодоровић, Видак Тодоровић, Мирко Тодоровић, Ђуро Тодоровић, Перован Ђоковић, Шуле Тодоровић.

ТЕЛЕГРАМИ

Триполис, 12. децембра. — Агенција Стефани јавља, да су Турци и Арапи имали у борби код Биртобраса више од 200 мртвих и рањених, послјеподне чега су се повукли пут Азизије. — Код Бенгазије непријатељи су напали на италијанске трупе, али су били приморани да се натраг повлаче. Италијанци су том приликом имали 5 рањених.

Ђулфа, 12. децембра. — Прошле ноћи један одред козака са једном брдском батеријом отпутовао је пут Табриса.

Беч, 14. децембра. — Јуче послјеподне непознате личности ушле су у гробницу покојног књаза Александра Карађорђевића, оца Н. В. Краља Петра, и из гробнице однијеле покојникову лобању.

Петроград, 14. децембра. — „Вјесник“ саопштава, да је министарство иностраних дјела добило извјештај од свог генералног консула у Табрису, у којему он најенергичније побија, као неосноване, све измишљотине које су се пронијеле, као да су бајаги руске трупе поступале нечовјечно са мирним становништвом. На против, тврди ру-

ски консул, руске су трупе врло благо поступале са становништвом.

Биоград, 15. децембра. — Скупштина је изгласала и примила да се изда принцези Јелени мираз од 1 милијона динара, у мјесто да јој се даје годишње доживотно по 60.000 динара. Осим тога Скупштина је усвојила да јој се изда такође прђија 400.000 динара.

Рим, 16. децембра. — Агенција Стефани саопштава, да су неосноване вијести према којима су Турци и Арапи потиснули код Тобрука италијанске трупе и отели им муниције и материјал. Напротив, вели агенција, турско-арапске трупе биле су приморане повући се, претрпивши велике губитке.

Берлин, 16. децембра. — У једном дому, који је подигнут за оне који немају свога огњишта, десила се велика несрећа. Становници те куће јели су осушених сардела и том приликом се већи број њих разболио тако, да је већ од 100 болесних 50 умрло. Љекари су констатовали да је риба отрована.

Рим, 17. децембра. — Агенција Стефани јавља, да су италијанске трупе у њином продирању наишле на јаке бусије непријатељске близу Амона. Између непријатељских трупа отворила се жестока битка, која се завршила повлачењем Турака и Арапа.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Позивају се сва она г. претплатници „Гласа Црногорца“ којима истице претплата 1-ог јануара 1912. год., да на вријеме обнове претплату, како не би било прекидања у пошиљци листа.

„Глас Црногорца“ неће се никоме слати, — ко внапријед не потље претплату.

Претплата на „Глас Црногорца“ прима се само у годишњим или полугодишњим роковима.

Цијена је листу досадашња.

Цетиње, 3. децембра 1911. г.

Администрација „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Званични огласи

СТИПЕНДИСТИМА

Краљ. Министарства Просвјете и Црквених Послова

Ставља се на знање стипендистима Краљевског Министарства Просвјете и Црквених Послова, да ће се, у духу правила о стипендистима, и ријешења Краљ. Министар. Савјета од 4. јула 1906. г. тражити у будуће од свакога, да у свима оцјењивачким роковима, покаже уз одлично владање и добар успјех у науци, то јест, да из сваког научног предмета има најмање добру оцјену. Ко не одговори овим захтјевима укратиће му се државна стипендија.

П Бр. 4176. Из канцеларије Краљ. Министарства Просвјете и Црквених Послова, — 26. новембра 1911. г. 2,5

ОБЈАВА

Овијем се објављује свима заинтересованијем, да ће се од идуће школ. године државне стипендије давати једино путем конкурса у смислу ријешења Краљ. Министарског Савјета од 4. јула 1906. године.

Чим се какво стипендијско мјесто упуздни одмах ће се расписати конкурс у коме ће се назначити школа за коју се даје државна стипендија као и специјални услови потребни за компетовање. — Због тога се у Министарству неће узимати у обзир ни једна молба, која не буде поднесена на основу расписаног конкурса у званичном листу.

КБр. 4176. Из канцеларије Краљ. Министарства Просвјете и Црквених Послова, 26. новембра 1911 године. 2,5

СТЈЕЧАЈ

На основу чл. 5. а у вези са чл. 4. „закона о парохјском свештенству“ овијем расписује се стјечај на упражњену парохју *Барску*.

Молбе са односним документима кандидати имају поднијети овој Консисторији најдаље до 20. децембра ове године.

Број 2492. Из Канцеларије Консисторије Цетињске, 8. децембра 1911 год. Цетиње. 1,2

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони, Стеногр. Биљешке Црногорске Народне Скупштине за Краљевину Црну Гору и Албуми, Јубиларна издања са назначеним цијенама могу се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајнвалда; у Подгорици у књижарама: Коста К. Станића и Рундо и Загора; у Никшићу у књижарама: Симата Гарчевића и Ш. Лаковића; у Колашину: у књижари: Кујачића и Тошковића.

	Перп.
1. Устав за Кр. Црну Гору	1—
2. Закон наредбе, упуства и др. за осн. школе	2—
3. Закон о нар. школама	—50
4. Закон о судском поступку у грађанским парницама	1—
5. Закон о штампи	—50
6. Кривични Закон	2—
7. Закон о изборима народних посланика	—30
8. Закон о уређењу Држ. Савјета	—30
9. Закон о пословном реду у Држ. Савјету	—30
10. Закон о Министарској одговорности	—30
11. Закон о Експропријацији	—30
12. Закон о уређењу привредног Савјета	—02
13. Закон о привременом пословном реду у Народној Скупштини	—40
14. Закон о јавнијем зборовима и удружењима	—20
15. Закон о држ. буџету	—30
16. Закон о парохјском свештенству	—50
17. Закон о јавним правозаступницима	—50
18. Трговачки Законик	—80
19. Закон о порезу на алкохолна пића и таксирању судских пресуда	—20
20. Закон о поступку судском у кривичним дјелима	1:50
21. Закон о подјели, насељењу и уживању Бривске Горе	—30
22. Закон о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика	—30
23. Закон о административној подјели Црне Горе	—30
24. Закон о Устројству судова у Кр. Црној Гори	—30
25. Закон о измјенама у Кривичном Законику	—20
26. Закон о измјенама и допунама у закону о порезу на приносод капитала и рада од 15. нов. 1905. год.	—30
27. Закон о Лову	—30
28. Закон о држав. новцу	—30
29. Закон о повластицама	—50
30. Закон о рудама	—80
31. Закон о измјенама и допунама о јавним правозаступницима	—40

Стеногр. Биљешке Цр. Нар. Скупштине:

Свеска за годину 1906.	перп. 4.—
" " " 1907.	" 4—
" " " 1908.	" 2—
" " " 1909.	" 2—
" " " 1910.	" 4—
" " " 1911. (ванредан сазив)	" 0:50

Албуми

— Јубиларна издања —

Албум слике из Црне Горе од перп. 1910 године 3—

Албум Владајуће Куће Петровић—Његош од 1910 год. 4—

Албум Владајуће Куће Петровић—Његош у луксузном издању 50— Цетиње, 1911.

Управа Држ. Штампарије

ОГЛАС

Андрија Марков Ражнатовић из Зете, јавио се последњи пут својој породици назад три године из Бујенос Аиреса, те се моли свако, који би што знао о поменутом, да изволи што прије обавијестити ово Министарство.

№ 5045. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 13. децембра 1911. на Цетињу. 1,3

Службени огласи

ОГЛАС

У извршењу извршне пресуде Краљ. Обласног Суда у Шавнику, од 31. августа ове год., број 810. IV—1911—48. Износи се на јавну продају непокретности Божја Станковића из Мокрога, за дуг Драга Мастолиновића, процијењено перпера 950.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатога суда на Боану.

За продају одређени су три рока: 10. децембра 1911, 10. јануара и 10. априла 1912 године.

На први рок непокретности неће се продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лициант дужан је положити јемство $10\frac{1}{2}\%$ процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они те имају на непокретност какво реално право, као и они који имају прече право купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

$1\frac{1}{4}$ рала оранице звано „Подкућница“ граници: од истока и сјевера Милош Станковић, од југа комуницом, од запада са истијем Божом и Јоксимом Станковића, процијењено 750 перпера.

1 рало оранице звано „Гола страна“ граници: од истока Јоксим Станковић, од сјевера косом до Божове, од југа и запада комуница; процијењено 200 перпера.

Број 720. 1911—240.

Боан, 4. децембра 1911 г.

— Капетански Суд, —
Р. 198, бр. 968, 2,2 кап. Мићо Алексић.

ОГЛАС

За наплату дуга капетана Муја Сочице, изнесе се на јавну продају слиједеће непокретности Дреке Шашовића из Пиве, које су му у заједници са његовим братом Мијатом Шашовићем, — његов дио процијењен је пер. 1.565.

Продају ће извршити потписати Капетански суд у својој канцеларији у три рока и то: 11. јануара, 11. фебруара и 12. јуна 1912 год. за вријеме канцеларијских часова.

На првом року непокретност се неће продати испод процјене, на другом хоће ниже, — али не испод $\frac{2}{3}$ исте, — а на трећем року уступиће се понудиоцу највеће цијене.

Опис непокретности:

1) „Јасениште“, оранице 1 рало, ливаде 1 коса, Дрекина половина и на истом пола стаје; граници: од истока и сјевера кап. Муја Сочица, од запада Остоја и Мијо Воиновић, од југа Радуле Воиновић; процијењено пер. 250.

2) „Подкућница“, $\frac{1}{8}$ рала и $\frac{1}{16}$ косе; граници: од истока Зелен Воиновић, од сјевера Обрад Воиновић, са осталих страна комун; процијењено перпера 100.

3) „Орница“, њива и окрајак ливаде коса 1 и по истој нешто горе; граници: од истока Обрад Воиновић, од сјевера Миладин и Коста Дондић, од запада комун, од југа кап. Сочица, Мишо Ацић и Маринко Дондић; процијењено пер. 200.

4) „Околишта“, ливаде $\frac{2}{4}$ и $\frac{1}{8}$; граници: од истока и сјевера кап. Сочица, од југа оф. Петар Цимил, од запада кап. Сочица и оф. Цимил; процијењено пер. 50.

5) „Крстача“, ливаде $\frac{2}{4}$; граници: од истока и запада кап. Сочица, од сјевера Миладин Дондић, од југа законско рало истог Дреке.

6) „Губавче“, ливада коса $1\frac{1}{4}$; граници: од истока и запада Периша Шашовић, од сјевера Добриловић, од југа Ацић; процијењено пер. 50.

7) „Палез“, ораница $\frac{2}{4}$ рала и $\frac{1}{4}$ ливаде; граници: од истока комун, од запада Периша Шашовић, од југа Коста и Периша Шашовић, од сјевера Јако Шашовић; процијењено пер. 120.

8) „Горње Губавче“, ливада $\frac{2}{4}$ косе; граници: од истока Коста Дондић, од југа комун, од запада Јако Шашовић, од сјевера Добриловић; процијењено пер. 100.

9) „Ублић“, ливада $\frac{1}{8}$ заједно са осталим бравственицима; процијењено пер. 20.

10) „Брајстарица“, ливаде $\frac{1}{4}$; граници: од истока Муја Воиновић, од југа Зелен Воиновић, од запада Обрад Воиновић, од сјевера Мишо Ацић; процијењено пер. 5.

11) „Вртић“ пред кућом Ђорђија Воиновића, оранице $\frac{1}{16}$; граници: од југа и запада Ђорђије Воиновић, од истока Милован Шашовић, од сјевера Коста Дондић; процијењено пер. 40.

12) „Мазавче“, оранице $\frac{1}{4}$; граници: од истока Остоја Воиновић, од свих осталих страна комун; процијењено пер. 40.

13) „Игриште“, оранице $\frac{1}{4}$; граници: од сјевера и запада Обрад Воиновић, од истока и југа комун; процијењено пер. 40.

14) „Под пољанама“, оранице $\frac{1}{8}$; граници: од истока и сјевера комун, од запада Милован Шашовић, од југа Обрад Воиновић; процијењено пер. 40.

15) „Сентовића ограда“; граници од сваку комун; процијењено пер. 40.

16) „Кнешки-до“, ораница $\frac{1}{8}$; граници: од истока кап. Сочица, од југа и запада комун, од сјевера Јанко Јоковић; процијењено пер. 20.

17) У свијем поменутијем комадима Дрекина је половина, као што је у првом комаду речено, а уз исто продаје се и комуноско право истог у селу Воиновићима: у паши, води, гори и другом сваком послужује, које је и њему до сад припадало, а процијењен је пер. 400.

Позивају се сви они, који на непокретности горње имају какво год прече право и дужникови повјерљивости, да се суду пријаве прије прве продаје, а лицианти су дужни положити јемство $10\frac{1}{2}\%$ од процјене.

Број 1269. 1911.

Пишче, 1. децембра 1911 год.

— Кр. Капетански Суд, —
Р. 558, бр. 986, 1,1 кап. Матије Кецојевић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Крста Радошева Матуновића из Мандића, за наплату дуга Груице Поповића из Рожаца, која је процијењена перпера 255 и 70 пара.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатога суда.

За продају одређују се три рока: 28. децембра 1911, 28. јануара и 28. маја 1912 године од 8 до 12 пријед и од 2 до 5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процјене, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лициант дужан положити јемство $\frac{1}{2}\%$ од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Код куће дужникове у Бару: један комад од три подине, $\frac{3}{4}$ рала оранице, $\frac{1}{4}$ окрајка, 3 реда лоза и 1 коријен крушке. Ова земља има право напатања водом љети; граници: од истока и сјевера Јејто Радошев, од југа Милош Милованов, а од запада и сјевера Крсто Радошев земљиштем.

Број 1046. 972—1911.

Бороњина, 30. новембра 1911.

— Капетански Суд, —
Р. 196, бр. 982, 1,1 кап. Марко П. Радошевић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Божине В. Нике-зића из Безијова, извршиће се 10. фебруара 1912 г., у канцеларији потписатога суда.

Виђи оглас у 39. броју „Гласа Црногорца“ из 1911. —

Број 1518. 418—1911.

Безијово, 7. децембра 1911.

— Капетански Суд,
Р. 42, бр. 975, 1,1 кап. В. Никић.

ОГЛАС

Продаја имовине Петра Ј. Груића на дан 24. децембра т. г., извршиће се у канцеларији Капет. суда, као и на потоњем икенту. — Виђи оглас у 34. броју „Гласа Црногорца“ тек. год. К броју 95. 66—1911.

Пелев-бријег, 30. новембра 1911 год.

— Капетански Суд,
Р. 54, бр. 976, 1,1 кап. Павле Илић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Сава, Марка и Илије браће Коичића, извршиће се 3. јануара 1912 у 3 сата послје подне.

Виђи оглас потписатога суда у 40. броју „Гласа Црногорца“ од 10. септембра ове год.

К броју 349 ех 1911—54—1910.

Вир, 13. децембра 1911.

— Капетански Суд,
Р. 51, бр. 987, 1,1 кап. Лазар Т. Пламенац.

Приватни огласи

ОГЛАС

Позив на непознате насљеднике

Сходно пропису чл. 94. правила о поступкању у неспорним делима овим се објављује од стране старатељског судије суда првостеп. београд. окр. београдског да је Илија Филиповић бив. телеграфиста родом у Добрском Селу Краљевине Црне Горе, а умро у селу Кнежевцу 5. маја 1911 год. без завештања. Па како се незна да ли умрли има кога који би оставише имање његово могао по закону да наследи, — то исти судија позива овим свакога, који би по каквом год основу полагао право наслеђа на имање умрлог, да се за годину дана од дана овог огласа, јави старатељском судији суда окр. београдског и доказе о свом праву поднесе; јер ако се до тога времена не јави, маса ће се умрлог, којој је сада одређен за браниоца г. Васа М. Симић, адвокат распоредити, према онима, који се за насљеднике јаве и право своје на наслеђе докажу па ће им се по том и издати све што би им од имања масалног као насљедницима припадало.

№ 45380 Мбр. 6340 3. новем. 1911 у Београду.

Старатељски судија

прв. Суда окр. београдског,

3. бр. 718, 2,3

Мил. Н. Христић.

ОГЛАС

Над покретном и непокретном имовином Манојла Јовановића, овдашњег трговца, који је због презаједности нередовним путем пошао у иностранство, овај је Суд својим ријешењем од 22. октобра ове године, број доњи, отворио стјепиште.

Овим се позивају сви, који су ма којим начином заинтересовани у двоји стјепишне масе, да се најдаље до 1. фебруара 1912 године са својим потраживањима пријаве овоме Суду. Дошње пријављена потраживања Суд неће узимати у обзир.

Број 5819. IV - 1911—1999.

Подгорица, 28. новембра 1911 г.

— Краљ. Обласни Суд, —
Р. 85, бр. 944, 3,3 Д-р С. Дрљевић.

Ко хоће да заради 20—30 круна на дан?

продајом артикала, који је нуждан за свакога човека, — нека пише на адресу Stadler Budapest, Bathary utca 5.

П. п. бр. 920, 5,6

КОНКУРС

Код Црногорске Пиваре „Оногошт“ у Никшићу биће по свршетку овогодишњег биланса упражњено мјесто

књиговође и коресподента

Рефлектанти нека изволе најдаље до 15. јануара 1912. год. своје инструиране понуде поднијети Управи Пиваре.

Првенство имаће они, који су већ у пиварама водили књиге, а потребито је и знање њемачког језика.

Р. 52, бр. 967, 2,2 „УПРАВА ПИВАРЕ ОНОГОШТ“

ОБЈАВА

ЦРНОГОРСКА ПИВАРА „ОНОГОШТ“ у НИКШИЋУ

Отвара од 15. децембра о. г. у својој кући

механичко-браварску радионицу

у којој ће се уз најумјеренију цијену вршити сви послови, који у ову струку спадају, као: поправка мотора, шиваћих машина, и т. д. израда шпорета и пећи, гвоздених врата и прозора, покривање кућа цингом и прављење водовода.

За веће послове обратити се непосредно Управи Пиваре.

Никшић, 29. новембра 1911.

Р. 68, бр. 949, 3,3 Управа

Молим све моје дужнике којима је рок прошао, да ми до Нове Године подмире своје рачуне. У противном принуђен сам све без разлике предат суду.

Андријевица.

Р. 30, бр. 979, 1,1

Јован Шаровић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском туге и жалости, која нас снађе прераном смрћу нашег никад непрежаљеног сина, супруга, оца, брата и братучеда

† Мила М. Орландића

— артиљеријског подпоручника —

који се пресели у вјечност 7. ов. мјесеца, послје дугог и тешког боловања у најљепшем цвијету своје младости у 25-тој години свога живота.

Неможемо пропуштити, да и овај пут не изразимо нашу срдчану благодарност, свима онима који у нашој превеликој жалости учешћа указаше лично, телеграфски и писмено, и тиме нам у неколико тугу ублажише.

Нека је особита хвала, г. министру војном бригадиру сардару Јанку Вукотићу, г. г. бригадирима: Митру Мартиновићу и Иву Ђурићу; г. г. командирима: Стеву Јовићевићу, Јоку Јовановићу и Анту Шкутићу; г. г. капетанима: Петру В. Лекићу, Петру М. Лекићу, Јоку Мартиновићу, Ристу Лекићу, Петру Мартиновићу, Марку Ђурашковићу и Ристу Бранковићу; г. поручнику Петру Мартиновићу; г. подпоручнику Ђ. Љубарди; г. г. официрима: Мргуду Вујовићу и Саву Дабановићу; г. Марку Ф. Шоћу, пошт. телегр. чиновнику; г. попу Луки Ивовићу народном посланику; г. Марку Вукосавовићу, секретару мин. просвјете; г. Мићу Пламену, пошт. телегр. чиновнику; г. Перу и Лазару Вукчевићима и Лазару Лековићу, писару Капетанског суда, на телеграфским и писменим саучешићима.

Доживотна хвала г. официрима: Миру Н. Бошковићу, Мирку Кисићу и Николи Бошковићу; нареднику Ристу Радоману, који су са Лимјанима нашег драгог покојника допратили од Сутормана до Бољевића, гдје га је сусрео ком. доњо-црмичког баталиона г. поручник Нико Пламенац са Бољевићима, и учитељ бољевићске школе г. Милутин Пајевић са ђацима, који су га такођер подуже пута пропратили, док су их сусрели г. ком. Милош Лекић и г. кап. Ђуро Ивовић са Сеочким племеном.

Искрено смо захвални г. кап. Луки Станковићу, који је са чиновнишвом и грађанством вароши Вира, сусрео премилог покојника у близини вароши и на својим рукама га пренијели до лађе, у којој су га наша браћа Сеочани одвезли у свом родном мјесту Сеочима гдје је и сахрањен 9. овог мјесеца.

Срдачна хвала свештеницима: г. попу Ђуру Кисићу, попу Јовану Лековићу и попу Перу Пекићу, који над покојником опјели извршише.

Дубоко смо благодарни г. г. поручницима: Нику Пламену и Марку Вучераковићу; г. подпоручнику Машу Радановићу и г. официру Мирку Кисићу, који се са покојником дирљивим говорима опростише.

Наша неизмјерна хвала, браћи и пријатељима из Лимјана, Сотонића, Попратица, официрима: Луки и Виду Вујовићима са Трновљанима и Годињанима; официру Нику Радановићу са Врањанима; подпоручнику Нику Јовићевићу са Крњичанима и нашој браћи Сеочанима, који на глас смрти похиташе у великом броју, спроводу присуствоваше и својски ожалише предрог нам покојника.

Хвала г. Новици Ивовићу сеочком учитељу, који је са ђацима присуствовао спроводу.

Вјечита хвала г. г. поручницима: Нику Пламену, Милу Петрановићу и Миру Лекићу; подпоручнику Миши Ђурићу; официрима: Јоку Пламену, Филипу Јовановићу, Нику Вулековићу, Лабуду Дабановићу и Машу Лекићу, који парадно спроводу присуствоваше и покојника матери земљи предадоше.

Још једном нека је вјечита хвала свима онима који нам ма којим путем у нашој неизмјерној жалости учешћа указаше.

Сеоча Вирпазар, 12. децембра 1911.
За навијек уцвијењени: отац **Марко**; мајка **Стане**; супруга **Виде**; шћер **Босиљка**; брат **Томо**; братучеди: **Саво** и **Лабуд** — Орландић — са осталом родбином

Р. 497, бр. 989, 1,1

НА ЗНАЊЕ

Набавио сам вишу количину доброг италијанског црног вина.

Вино је анализирано у Одјељењу Народне Привреде о чему имам увјерење да је извршено.

Продајем по умјереној цијени; а на вишу количину јевтиније.

Цетиње, 10. децембра 1911.

Атанас Златаров,
Р. 40, бр. 972, 2,3 Македонац.

ЦРНОГОРСКИ ТРГОВЦИ

тражите само прави

П. п. број 423, 19,52

БЛАГОДАРНОСТ

Тужним срцем и неизгладивим болом у души јављамо свима нашим пријатељима и познаницима, да се наш мили и нигда непрежаљени син, брат и синовац

† Лазар Јовановић

— студент философ. факул. у Бечу —

послије седмомјесечног али врло тешког боловања у кругу своје породице преселио у вјечност 2. децембра ове год., у најљепшем цвијету своје младости, у 25 години живота.

Овим путем сматрамо за особиту дужност топло благодарити свима оним, који нам у овој великој жалости ма којим начином учествоваше и у великој тугу и бол блажише.

Особито смо благодарни Њег. Краљ. Височанству Престолонаслиједнику Данилу; Њег. Високопреосвештенству г. Митрополиту Митрофану на онако дирљивим високим учешћима, која нам телеграфски благоизволише упутити;

Г. г. министрима: д-ру Томановићу, Вукотићу и Дожићу; г. дивизијару Бошковићу, протојереју Матановићу, свештеницима: Вукићу, Јовићевићу и Меденици, протођакону Радичевићу и ђакону Калуђеровићу, директору Мијушковићу и професорима: Рајвајну и Богдановићу;

Народ. посланицима: С. Бошковићу, Раду Радновићу, М. Требишанину, Б. Перуновићу, Б. Вујовићу, Б. Влаховићу, М. Бајовићу Н. Михаиловићу, Јелићу и Лекићу; поручику Радосевићу, М. Војводићу, учитељу Чобевићу, ком. Хајдуковићу; питомцима официрске школе, богословима, матурантима, официрима доњојешивачким, чиновницима и трговцима данилоградским, госпођама: Почек, Иванишевићки и Новаковићки. Покојниковим друговима студентима: Мартиновићу, Гузину, Вушковићу, Хајдуковићу и Драговићу; обл. физикосу д-ру Кујачићу и свештеницима: Велашевићу, Николићу и Павићевићу, који над покојником опјели извршише и до вјечне га куће испратише, као и попу П. Бурићу на онако дирљивом учашћу.

Незаборавна хвала г. учитељима: Николићу и Ђурићу, као и оф. И. Павићевићу — на онако дирљивим говорима, а такође хвала учитељу Пешићу и банкар. чиновнику Б. Лакићу на онако топло личном учашћу.

Особита хвала браћи Бјелопавлићима и Доњопјешивцима, који на глас смрти покојника у оноликим трупима похиташе с нама заједно оплакаше га и до вјечне куће отпратише и тиме нам у великој тугу ублажише.

Доживотна хвала ком. Н. Јовановићу са нашим браћом Творићанима и Кујовљанима.

Још једанпут нека је вјечита хвала свима и свакоме ко нам било лично, телеграфски или писмено учествова у овој нашој превеликој жалости.

Творило, 10. децембра 1911.

Ожалошћени: отац, поп **Перо Јовановић**, народ. посланик, мајка **Синђа**; браћа: **Стојан**, питомца оф. школе, **Ђуро**, богослов; сестре: **Милуша** и **Госпава**; стричеви: